
Η Ανεργία και οι επιπτώσεις της στους νέους

Μια εργασία του Α4
για το Project του β'
τετραμήνου

4ο λύκειο Αγίας Παρασκευής

Η Έννοια της Ανεργίας

Ανεργία είναι η κατάσταση ενός ατόμου, που, ενώ είναι ικανό, πρόθυμο και διαθέσιμο να απασχοληθεί, δεν δύναται να βρει εργασία.

A) Εργατικό Δυναμικό ή Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός:

Κάθε οικονομία έχει ένα ορισμένο μέγεθος πληθυσμού. Για λόγους οικονομικής ανάλυσης ο πληθυσμός διακρίνεται σε οικονομικά ενεργό και σε οικονομικά μη ενεργό.

Ο **οικονομικά ενεργός πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα εκείνα τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

Τα άτομα εκείνα τα οποία δεν μπορούν να εργαστούν, για παράδειγμα, μικρά παιδιά, ηλικιωμένοι, ασθενείς, στρατιώτες κ.α., δεν ανήκουν στο εργατικό δυναμικό. Επίσης τα άτομα που μπορούν να εργαστούν, αλλά για διάφορους λόγους δε θέλουν, δεν ανήκουν στο εργατικό δυναμικό. Συνεπώς, τα άτομα τα οποία δεν μπορούν ή δε θέλουν να εργαστούν αποτελούν τον **οικονομικά μη ενεργό πληθυσμό**.

Το εργατικό δυναμικό χωρίζεται σε δύο κατηγορίες, σε εκείνους οι οποίοι εργάζονται και ονομάζονται απασχολούμενοι και σε εκείνους οι οποίοι δεν εργάζονται και είναι άνεργοι. Με βάση τις παραπάνω διακρίσεις μπορούμε να δώσουμε τους εξής ορισμούς:

- **Το εργατικό δυναμικό** αποτελείται από όσους έχουν εργασία (απασχολούμενοι) και εκείνους που δεν απασχολούνται (άνεργοι) αλλά έχουν δηλώσει ότι επιθυμούν και είναι διαθέσιμοι να εργασθούν.

Είναι φανερό ότι το άθροισμα των απασχολούμενων και των ανέργων είναι ίσος με το εργατικό δυναμικό.

- **Το μη-εργατικό δυναμικό** είναι το μέρος του ενήλικου πληθυσμού που ασχολείται με τα οικιακά, είναι συνταξιούχοι,

ασθενούν σοβαρά ώστε να απέχουν από την εργασία, ή δεν ψάχνουν για εργασία.

B) Απασχολούμενοι

Απασχολούμενοι είναι τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μία ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ως μισθωτοί ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά. Είναι δηλαδή το μέρος του εργατικού δυναμικού που έχει εργασία.

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

1. οι μισθωτοί
2. τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιώνονται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο.
3. οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες
4. οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών επίσης δεν συνυπολογίζεται.

Ορισμός Μερικής Απασχόλησης

Μερική απασχόληση είναι η παροχή εργασίας μικρότερης σε χρόνο από την απασχόληση για λιγότερες από 5 ή 6 ημέρες την εβδομάδα με πλήρες ωράριο. Η μερική απασχόληση εμφανίζεται με διάφορες μορφές, όπως:

- Καθημερινή απασχόληση με μειωμένο ωράριο.
- Απασχόληση για λιγότερες από 5 ή 6 ημέρες την εβδομάδα με μειωμένο ωράριο.

Γ) ΑΝΕΡΓΟΙ

Γενικά ως άνεργο χαρακτηρίζεται ένα άτομο που ενώ είναι ικανό, πρόθυμο και διαθέσιμο να απασχοληθεί, δεν δύναται να βρει εργασία.

Ο αριθμός των ανέργων είναι σαφέστατα άρρηκτα συνδεδεμένος με την κατάσταση της εκάστοτε οικονομίας της κάθε χώρας, καθώς όσο πιο μεγάλη οικονομική κρίση παρατηρείται, τόσο τα ποσοστά ανεργίας ανεβαίνουν, και αντίθετα.

Τα άτομα αυτά, ενώ πληρούν όλες τις πνευματικές, σωματικές και ψυχολογικές προϋποθέσεις, για κάποιους λόγους δεν βρίσκουν δουλειά.

Τέτοιοι λόγοι είναι οι εξής:

- Όταν κάποιοι κλάδοι παρουσιάζουν μεγαλύτερη ζήτηση σε εργαζομένους από κάποιους άλλους, ενώ αντίστοιχα, αυτός ο νόμος προσφοράς-ζήτησης μπορεί να διαφέρει και από περιοχή σε περιοχή.
- Όταν σε περιόδους οικονομικής ύφεσης, πολλά προϊόντα και υπηρεσίες παρουσιάζουν μειωμένη ζήτηση, με αποτέλεσμα αρχικά την απόλυση των ήδη απασχολούμενων στο συγκεκριμένο τομέα, και χειρότερα την αδυναμία από την αγορά εργασίας απορρόφησης του αντίστοιχου εργατικού δυναμικού.

ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΟΥ ΠΛΥΘΗΣΜΟΥ

Στο 26,4% ανήλθε το ποσοστό ανεργίας στη χώρα τον περασμένο Δεκέμβριο, οριακά μεν μειωμένο σε σύγκριση με το 26,6% του Νοεμβρίου του ίδιου έτους (αν και σε απόλυτα μεγέθη αυξήθηκε ο αριθμός των ανέργων), αλλά κατά πέντε μονάδες υψηλότερα σε σχέση με τον Δεκέμβριο 2011 (21,4%).

Μέσα σε έναν χρόνο, ο αριθμός των ανέργων αυξήθηκε κατά 263.596 άτομα και τον Δεκέμβριο πέρυσι στον «μαύρο κατάλογο» ήταν εγγεγραμμένοι 1.321.236 πολίτες (επιπλέον 898.368 άτομα από το 2008 και την εμφάνιση της κρίσης). Κοντά στο 60% (ποσοστό 57,5%) παραμένει η ανεργία στους νέους 15-24 ετών και τους οδηγεί, σε πάμπολλες περιπτώσεις, στη φυγή από τη χώρα.

Παράλληλα, η Αττική, όπου διαμένουν σχεδόν τα 2/4 του πληθυσμού της χώρας, διατηρεί τα «σκήπτρα» μεταξύ των περιφερειών, με ποσοστό ανεργίας 28,4%.

Ειδικότερα, από την έρευνα εργατικού δυναμικού της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), προκύπτουν τα εξής:

Το ποσοστό ανεργίας τον Δεκέμβριο 2012 ανήλθε σε 26,4%, έναντι 21,4% τον Δεκέμβριο 2011 και 26,6% τον Νοέμβριο 2012. Οι άνεργοι ανήλθαν σε 1.321.236 άτομα και αυξήθηκαν κατά 263.596 άτομα σε σχέση με τον Δεκέμβριο 2011 (αύξηση 24,9%) και κατά 4.584 άτομα σε σχέση με τον Νοέμβριο 2012 (αύξηση 0,3%).

Ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός (τα άτομα που δεν εργάζονται ούτε αναζητούν εργασία) ανήλθε σε 3.341.863 άτομα. Οι οικονομικά μη ενεργοί μειώθηκαν κατά 4.584 άτομα σε σχέση με τον Δεκέμβριο 2011 (μείωση 0,1%) και κατά 1.232 άτομα σε σχέση με τον Νοέμβριο 2012 (μηδενική μεταβολή).

Το σύνολο των απασχολούμενων εκτιμάται ότι ανήλθε σε 3.679.074 άτομα και οι απασχολούμενοι μειώθηκαν κατά 208.953 άτομα σε σχέση με τον Δεκέμβριο 2011 (μείωση 5,4%) και αυξήθηκαν κατά 40.316 άτομα σε σχέση με τον Νοέμβριο 2012 (αύξηση 1,1%).

Η ανεργία πλήττει ως επί το πλείστον τις γυναίκες, στις οποίες ανήλθε στο 29,3% (από 25,4% τον Δεκέμβριο 2011), ενώ στους άνδρες είναι 24,3% (από 18,4%).

Ηλικιακά, στους νέους 15- 24 ετών ανήλθε στο 57,5% (από 53,1% τον Δεκέμβριο 2011) και ακολουθεί η πλέον παραγωγική ηλικία των 25- 34 ετών (34% από 28,8%) Σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα διαμορφώθηκε η ανεργία και στα άτομα ηλικίας 25-34, με το αντίστοιχο ποσοστό να διαμορφώνεται στο 34%, από 36,2% το Νοέμβριο. Έπονται οι ηλικίες 35- 44 ετών (23,4% από 17,6%), 45- 54 ετών (19,5% από 15,4%), 55- 64 ετών (16,3% από 10,9%) και 65- 74 ετών (5,7% από 4,1%).

Σε επίπεδο αποκεντρωμένων διοικήσεων της χώρας, στις τρεις πρώτες θέσεις βρίσκονται η Αττική (28,4% τον Δεκέμβριο 2012 από 22,7% τον Δεκέμβριο 2011), η Ήπειρος- Δυτική Μακεδονία (28,1% από 23%) και η Μακεδονία- Θράκη (26,9% από 22,9%). Ακολουθούν, η Θεσσαλία- Στερεά Ελλάδα (25,9% από 21,5%), η Κρήτη (23,9% από 17%), η Πελοπόννησος- Δυτική Ελλάδα- Ιόνιοι Νήσοι (23,7% από 18,3%) και το Αιγαίο (22,6% από 14,2%).

ΕΙΔΗ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

A. Κυκλική ανεργία (ή ανεπαρκούς ζήτησης)

Η κυκλική ανεργία λέγεται και ανεργία ανεπαρκούς ζήτησης γιατί παρουσιάζεται σε περιόδους οικονομικής ύφεσης όταν η συνολική ζήτηση βρίσκεται σε σχετικά χαμηλά επίπεδα. Θεωρείται το αποτέλεσμα της ανεπαρκούς ζήτησης στην οικονομία και υποδηλώνει περίοδο οικονομικής δυσπραγίας.

Οφείλεται σε διακυμάνσεις της ζήτησης εργασίας, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα την ύπαρξη λιγότερων κενών θέσεων εργασίας απ' ό τι ατόμων που ζητούν απασχόληση.

Αυτό το είδος της ανεργίας ακολουθεί τους κύκλους, βραχυχρόνιους ή μακροχρόνιους της οικονομίας: είναι μικρή σε περιόδους αυξημένης δραστηριότητας, ενώ αυξάνεται όσο η οικονομική δραστηριότητα επιβραδύνεται. Έχει κυκλικό χαρακτήρα, δηλαδή επαναλαμβάνεται, και η διάρκειά της εξαρτάται από τη διάρκεια του οικονομικού κύκλου.

Η ανεργία λόγω ανεπαρκούς ζήτησης ονομαζόμενη και κεϋνσιανή ανεργία, συνδυάζεται στενά με τη θεωρία του Keynes για τη μακροοικονομική ισορροπία στη βραχυχρόνια περίοδο. Σύμφωνα με αυτή, η ανεργία ελλιπούς ζήτησης είναι μια θεωρία ακούσιας ανεργίας και μπορεί να καταπολεμηθεί με τον κατάλληλο κρατικό παρεμβατισμό και τη χρησιμοποίηση σωστής δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής.

B. Διαρθρωτική (ή τεχνολογική) ανεργία

Η διαρθρωτική (ή τεχνολογική ή δομική) ανεργία εντοπίζεται όταν σε μια οικονομία υπάρχουν άνεργοι και κενές θέσεις εργασίας αλλά οι άνεργοι δεν μπορούν να απασχοληθούν σ' αυτές τις κενές θέσεις γιατί υπάρχει αναντιστοιχία ανάμεσα στα προσόντα και την ειδίκευση των ανέργων και σ' αυτά που απαιτούνται για την κάλυψη των κενών θέσεων ή οι άνεργοι δεν βρίσκονται στις γεωγραφικές περιοχές στις οποίες προσφέρονται οι προαναφερθείσες θέσεις.

Η διαρθρωτική ανεργία οφείλεται σε τεχνολογικές μεταβολές οι οποίες δημιουργούν νέα επαγγέλματα και αχρηστεύουν άλλα, αλλά και σε αλλαγές στη διάθρωση της ζήτησης, οι οποίες αυξάνουν τη ζήτηση ορισμένων προϊόντων και ταυτόχρονα μειώνουν τη ζήτηση άλλων.

Όπως είναι φανερό η διαρθρωτική ανεργία δημιουργείται από τη δυσαναλογία προσφοράς και ζήτησης των διαφόρων ειδικοτήτων.

Η μείωσή της απαιτεί επανεκπαίδευση των ανέργων, ώστε να αποκτήσουν τις ειδικεύσεις στις οποίες υπάρχει έλλειψη. Διαφορετικά, η διαρθρωτική ανεργία μπορεί να είναι μεγάλης διάρκειας.

Γ. Εποχική ανεργία

Όπως υπονοεί η ονομασία της, η ανεργία αυτή οφείλεται στην εποχιακή διακύμανση τη οικονομικής δραστηριότητας ορισμένων κλάδων (π.χ. τουριστικά επαγγέλματα). Οι διακυμάνσεις αυτές δεν έχουν σχέση με τον οικονομικό κλάδο αλλά εμφανίζονται συστηματικά κάθε χρόνο ανάλογα με την εποχή και άρα είναι προβλέψιμες. Χαρακτηριστικά της εποχικής ανεργίας είναι ότι επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο και είναι προσωρινή και μικρής σχετικά διάρκειας.

Η εποχική ανεργία δεν θεωρείται ως σοβαρό οικονομικό πρόβλημα γιατί μπορεί να αντιμετωπιστεί με την εύρεση συμπληρωματικής απασχόλησης από μέρους των ανέργων ώστε να μη μένουν άνεργοι για μεγάλη περίοδο. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι εποχιακά εργαζόμενοι έχουν μεγαλύτερες αποδοχές τους μήνες που απασχολούνται ώστε να καλύπτονται εισοδηματικά κατά την περίοδο της εποχικής ανεργίας. Αυτό συμβαίνει για παράδειγμα σε ορισμένες τουριστικές ασχολίες.

Η εποχική ανεργία εμφανίζεται κυρίως στους κλάδους της γεωργίας, του τουρισμού και των κατασκευών, κλάδους δηλαδή που λόγω της ιδιομορφίας του επαγγέλματός τους, παρουσιάζουν ζήτηση ορισμένες μόνο εποχές του έτους.

Δ. Ανεργία τριβής

Πρόκειται για την ανεργία η οποία θεωρείται αναπόφευκτη γιατί παρουσιάζεται ακόμα και όταν η αγορά εργασίας βρίσκεται σε κατάσταση πλήρους απασχόλησης. Όταν σε μια οικονομία υπάρχει πλήρης απασχόληση δεν σημαίνει ότι η ανεργία είναι μηδενική. Πάντα υπάρχει ένα ποσοστό ανεργίας, λόγω του ότι συνεχώς νέα άτομα μπαίνουν στην αγορά εργασίας, ενώ άλλα μετακινούνται από μια εργασία σε άλλη και μπορεί να μεσολαβήσει κάποιο χρονικό διάστημα έως ότου βρουν την κατάλληλη απασχόληση.

Η ανεργία τριβής παρατηρείται όταν ένας αριθμός ατόμων αφήνει τη δουλειά του οικειοθελώς (ηθελημένη ανεργία) και αναζητά άλλη, όταν εργαζόμενοι απολύονται και αναζητούν εργασία ενώ ταυτόχρονα

οι επιχειρήσεις ζητούν προσωπικό.

Η εν λόγω ανεργία είναι πιο έντονη στους νέους, γιατί αποφασίζουν ευκολότερα να αφήσουν μια εργασία για να ψάξουν για κάποια καλύτερη. Η συμπεριφορά τους αυτή εξηγείται από το ότι δεν βρίσκουν από την αρχή της σταδιοδρομίας τους την απασχόληση που τους ταιριάζει ή επιδιώκουν να πειραματιστούν με διάφορες εργασίες πριν καταλήξουν κάπου.

Προκύπτει από την ακατάπαυστη κίνηση των ανθρώπων μεταξύ περιοχών και θέσεων εργασίας ή διαφόρων σταδίων του κύκλου ζωής. Επίσης, σ' αυτό το είδος ανεργίας περιλαμβάνονται τα άτομα που λόγω φυσικών αιτιών καθίστανται ανίκανα προς εργασία. Ουσιαστικά, αποτελεί το ελάχιστο επίπεδο ανεργίας που δεν μπορεί να μειωθεί σε μια δυναμική κοινωνία.

Οφείλεται κυρίως στην εκούσια αλλαγή απασχόλησης του εργατικού δυναμικού, στην αδυναμία των ενδιαφερομένων να εντοπίσουν αμέσως τις επιχειρήσεις με τις κενές θέσεις και στην αδυναμία των επιχειρήσεων να εντοπίσουν τους άνεργους. Επίσης, μπορεί να οφείλεται στη γεωγραφική απόσταση μεταξύ της περιοχής όπου υπάρχει ανεργία και αυτής όπου υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας. Γενικότερα οφείλεται στην έλλειψη ενός επαγγελματικού συστήματος πληροφοριών για ύπαρξη ανέργων και επιχειρήσεων με κενές θέσεις εργασίας.

Η ανεργία τριβής είναι αναπόφευκτο υποπροϊόν της οικονομικής δραστηριότητας και μπορεί να συνυπάρχει με κάποια άλλη ή άλλες μορφές ανεργίας, γεγονός που δυσχεραίνει την εκτίμηση του μεγέθους της.

Η ανεργία τριβής δεν συνεπάγεται ότι οι άνεργοι πρέπει να αλλάξουν επάγγελμα ή να μετακινηθούν σε άλλη περιοχή για να βρουν απασχόληση. Η διαφορά της ανεργίας τριβής από τα άλλα είδη ανεργίας σημειώνεται στη διάρκειά της η οποία είναι βραχυχρόνια.

ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Ένας από τους σημαντικότερους λόγους που συμβάλει στην αύξηση της ανεργίας είναι η εφαρμοζόμενη σήμερα νομισματική πολιτική, των υψηλών επιτοκίων, που βασίζεται στη λογική της καταπολέμησης του πληθωρισμού. Η συνταγή εδώ βέβαια της αντιμετώπισης της ανεργίας είναι η «ανάπτυξη». Για ποια όμως ανάπτυξη ομιλούμε; Στις δεκαετίες του '70 και του '80 οι επιχειρήσεις θεωρούνταν ιερές και η παραγωγή πλούτου ήταν πολύ σοβαρή υπόθεση. Παράλληλα λειτουργούσε τότε και ένα «κοινωνικό συμβόλαιο» -αποδεκτό απ' όλες τις πλευρές- που υπαγόρευε σεβασμό και θυσίες σ' όλα τα μέρη για χάρη της παραγωγής και της δημιουργίας.

Σήμερα, η «ανάπτυξη» στηρίζεται σε πολύ μεγάλο βαθμό σ' έναν μεταπρατικό, χρηματοπιστωτικό καπιταλισμό, που δεν λειτουργεί και δεν παράγει πλούτο. Απλά στοιχηματίζει, κερδοσκοπεί και στηρίζεται σε μια αγορά ψευδαισθητικών και εικονικών αξιών.

Ως αιτία της σημερινής αύξησης της ανεργίας αναφέρεται από πολλούς και η μεγάλη προσφορά εργατικών χεριών, λόγω του εισαγόμενου εργατικού δυναμικού και της μετανάστευσης από τρίτες φτωχές χώρες. Η θέση αυτή πολλές φορές παραγνωρίζει εσκεμμένα τα βαθύτερα αίτια του φαινομένου και καταλήγει σε ακραίες και απρόσφορες ψευτολύσεις, που συχνά παίρνουν το χαρακτήρα ρατσιστικών εκρήξεων ξενοφοβίας και απομονωτισμού. Οι πολιτικές όμως αποκλεισμού "ανθρώπων και λαών ολόκληρων" όχι μόνον δεν αντιμετωπίζουν την ανεργία και τη φτώχεια, αλλά δημιουργούν πρόσθετα βαθιά κοινωνικά προβλήματα και διχασμού. Τελικά μπαίνει το ερώτημα: αλήθεια, οι αδύνατοι και οι «ξένοι» δεν δικαιούνται να έχουν μια ισότιμη συμμετοχή στη ζωή, που να προσεγγίζει τη ζωή των προνομιούχων και «πολιτισμένων» λαών της Ευρώπης και της Αμερικής;

A. Βασικότερα αίτια ανεργίας παγκοσμίως

1. Η ανάπτυξη της τεχνολογίας που είχε ως συνέπεια τη μηχανοποίηση της εργασίας και την αυτοματοποίηση της παραγωγής. Η μηχανή υποκατέστησε τον άνθρωπο, με αποτέλεσμα να παραγκωνισθούν πολλά εργατικά χέρια και επαγγέλματα.
2. Ο καταμερισμός της εργασίας και η αυστηρή εξειδίκευση που οδήγησαν στην ανεργία όσους είχαν ελλιπή κατάρτιση.
3. Η έλλειψη ορθού επαγγελματικού προσανατολισμού και η στροφή των νέων σε επαγγέλματα υψηλής μόρφωσης, πράγμα που οδήγησε στον κορεσμό των τομέων αυτών.
4. Η αναξιοκρατία η οποία οδηγεί στην απονέκρωση δημιουργικών και παραγωγικών υπηρεσιών του δημόσιου τομέα.
5. Η έλλειψη επαγγελματικής συνείδησης ορισμένων εργαζομένων και η αστάθειά τους σε μια εργασία.
6. Ο περιορισμός των εργατικών χεριών με σκοπό τη μεγιστοποίηση του κέρδους.

B. Βασικότερα αίτια ανεργίας στη χώρα μας:

- Ο επαγγελματικός ρατσισμός που κυριαρχεί στη χώρα μας. Θεωρούμε ότι η κατοχή επιστημονικού τίτλου μας καταξιώνει κοινωνικά. Έτσι, αδιαφορούμε για τη χρηστική αξία των επαγγελμάτων -των τεχνικών κυρίως- και συνωθούμαστε στα πανεπιστήμια, με αποτέλεσμα να ζούμε το φαινόμενο των πτυχιούχων ανέργων.
- Η ελλιπής επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων αλλά και η έλλειψη επαγγελματικής πληροφόρησης.

- Η Εκπαίδευση, η οποία δεν εντοπίζει τις κλίσεις του νέου, αφού ο ΣΕΠ δυσλειτουργεί.
- Η οικογένεια γαλουχεί τη νεολαία με την αντίληψη του πτυχίου, κάτι που συμβάλλει στο διαχωρισμό των επαγγελματιών σε κατώτερα και ανώτερα.
- Το φαινόμενο της πολυθεσίας και της υπερωριακής απασχόλησης.
- Η αστικοποίηση.
- Η αναξιοκρατία σχετικά με το ζήτημα των προσλήψεων.
- Η αθρόα είσοδος λαθρομεταναστών που αποτελεί ενισχυτικό παράγοντα της ανεργίας.
- Η έλλειψη δευτερογενούς τομέα παραγωγής και ανταγωνιστικότητας που έχει ως αποτέλεσμα οι εισαγωγές να είναι μεγαλύτερες από τις εξαγωγές.

Γ. Βασικότερα αίτια ανεργίας πτυχιούχων στη χώρα μας:

1. Αναντιστοιχία της εκπαίδευσης με τις κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες της Ελλάδας.
2. Το εκπαιδευτικό σύστημα υποβαθμίζει τους τεχνικο-επαγγελματικούς κλάδους και τη χειρωνακτική εργασία.
3. Η νοοτροπία της οικογένειας για τα επιστημονικά επαγγέλματα που προσφέρουν κοινωνική αναγνώριση και άνοδο.
4. Οι επικρατούσες κοινωνικές αντιλήψεις για τα επαγγέλματα και την κοινωνική θέση.
5. Η αστυφιλία που προηγήθηκε συσώρευσε πτυχιούχους στα αστικά κέντρα.
6. Οι δύσκολες συνθήκες που επικρατούν στα μη «επιστημονικά» επαγγέλματα
7. Η υπάρχουσα οικονομική κρίση

Συνέπειες Ανεργίας

- Αποτελεί **απώλεια εργασίας**, εφόσον οι άνεργοι δεν ανήκουν στο εργατικό δυναμικό. Έτσι καθημερινά όλο και περισσότεροι άνθρωποι καταλήγουν " στον δρόμο" και η κοινωνία μας μετατρέπεται σε "άεργη πολιτεία".
- **Επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό**, λόγω της παροχής των επιδομάτων ανεργίας προς τους ανέργους. Τα χρήματα που θα μπορούσαν για παράδειγμα να δοθούν για επενδύσεις καταλήγουν να "ανακυκλώνονται" μεταξύ ανέργων- κράτους.
- Οι άνεργοι οδηγούνται καθημερινά στη **μιζέρια**, στην **εξαθλίωση** και στην **κατάθλιψη** με ακόμα πιο τραγικές συνέπειες (ναρκωτικά, αλκοόλ, αυτοκτονίες).
- Οι δημιουργικές τους ικανότητες και **τα ταλέντα τους μένουν αναξιοποίητα**. Ο φόβος και η ανασφάλεια για το μέλλον ωθούν το άτομο να συμμετάσχει σε εργασίες άσχετες σε σύγκριση με το επίπεδο και τις γνώσεις του.
- Διαιωνίζονται οι **ανισότητες**, καλλιεργείται ο **φθόνος** και το **μίσος** στις διαπροσωπικές σχέσεις. Η περιθωριοποίηση των ανέργων αναπτύσσει αισθήματα αποκλεισμού, που με τη σειρά τους δημιουργούν αντικοινωνικές εκδηλώσεις: βία, εγκληματικότητα, ρατσισμό...

Κοινωνικός Αποκλεισμός

Ο κοινωνικός αποκλεισμός αναφέρεται σε άτομα ή ομάδες που κατέχουν οριακές και επισφαλείς θέσεις στην αγορά εργασίας ή των οποίων η θέση στο κοινωνικό σύνολο διακυβεύεται, καθώς ωθούνται στα όρια ή και πέραν των ορίων του κοινωνικού συνόλου ή, ορθότερα, της οργανωμένης κοινωνίας.

Κατά κάποιο τρόπο, το φαινόμενο δεν είναι σημερινό. Αν αναδεικνύεται σήμερα, όμως, ως σημαντικό πρόβλημα είναι αποτέλεσμα τριών παραγόντων, οι οποίοι αλληλεπιδρούν και αλληλοενισχύονται:

1. Του μεγέθους και της θέσης που κατείχαν οι ομάδες αυτές στην πρόσφατη κοινωνική οργάνωση.
2. Των διαδικασιών που παράγουν ως αποτέλεσμα τον κοινωνικό αποκλεισμό, διαδικασίες που εμφανίζουν διαφορετικό χαρακτήρα από τις αντίστοιχες του άμεσου παρελθόντος και

3. Σε συνδυασμό με τον πρώτο παράγοντα, του γεγονότος ότι ο κοινωνικός αποκλεισμός ακυρώνει εμπράκτως το σύνολο των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων επί των οποίων οικοδομήθηκε το ιδεολογικοπολιτικό καθεστώς της αστικής δημοκρατίας στη Δύση σ' ολόκληρο τον 20ό αιώνα.

Το πρόβλημα του κοινωνικού αποκλεισμού σήμερα δεν είναι πρόβλημα μόνο των ναρκομανών, των αλκοολικών, των φτωχών, της τρίτης ηλικίας, των μεταναστών και προσφύγων, των φυλακισμένων ή των ατόμων με ψυχολογικές διαταραχές. Η περιγραφική αυτή καταγραφή, αν ήταν ποτέ ισχυρή, σήμερα είναι εξαιρετικώς ανεπαρκής.

Στους ανθρώπους που σήμερα αντιμετωπίζουν κοινωνικό αποκλεισμό συμπεριλαμβάνονται:

- Οι σημερινοί νέοι, οι οποίοι ανήκουν σε μια ορισμένη ομάδα της ημειξιδικευμένης ή και ειδικευμένης εργατικής τάξης, με μόνιμη εργασιακή ένταξη στη μεγάλη βιομηχανία και στις υπηρεσίες.
- Άτομα σχετικά μεσαίων ηλικιών, άνω των 45, κάτοικοι βιομηχανικών περιοχών σε κρίση, με εργασιακές εμπειρίες που αναφέρονται στην ιεραρχημένη οργάνωση της εργασίας στο εργοστάσιο, στην επαναληπτικότητα των κινήσεων, στην έλλειψη πρωτοβουλίας στον εργασιακό χώρο, στη μονιμότητα της απασχόλησης.
- Άτομα που η κρίση των βιομηχανικών κλάδων και των επιχειρήσεων, η εισαγωγή νέων τεχνικών και τεχνολογιών, η αλλαγή των προτύπων κατανάλωσης και ο εντεινόμενος διεθνής ανταγωνισμός, οι αναδιαρθρώσεις στην οργάνωση των επιχειρήσεων τα κατέστησαν περιττά, δηλαδή άχρηστα.

Μιλάμε για τα εκατομμύρια των Ευρωπαίων ανέργων, στη Δύση και την Ανατολή, για τη διογκούμενη στρατιά των ανέργων μακράς διάρκειας. Άτομα στον οποίων το σώμα, τη σκέψη, τις συνήθειες, το ήθος, τις κινήσεις χαρακτήθηκαν, χρόνο με το χρόνο, οι επιταγές της επιστημονικής οργάνωσης της εργασίας, της εξειδίκευσης των εργασιακών γνώσεων και καθηκόντων, για να τους ζητηθεί σήμερα η ρευστοποίηση αυτών ακριβώς των εργασιακών ποιτήτων των που με κόπο σωματικό και πνευματική απονέκρωση απέκτησαν μέσα στο γραφείο, το εργοστάσιο ή στο ορυχείο. Όπως γράφουν οι Χορκχάϊμερ και Αντόρνο, «αυτός που δεν προσαρμόζεται γίνεται οικονομικά αδύναμος και, κατά συνέπεια, πνευματικά αδύναμος, περιθωριακός. Ο περιθωριακός αποκλείεται από τη βιομηχανία και πείθεται για την ανεπάρκειά του».

Αυτό που επισημαίνεται, δηλαδή, είναι η διαδικασία

νομιμοποίησης του κοινωνικού αποκλεισμού, διαδικασία νομιμοποίησης που κινείται παράλληλα προς τη διαδικασία πραγματικού αποκλεισμού από το χώρο της εργασίας. Διαδικασία νομιμοποίησης που δεν αρκείται στη διαμόρφωση της άρχουσας ιδεοληπτικής εικόνας της πραγματικότητας ή στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης και του κοινού νου, αλλά προχωρά στην εγχάραξη αυτών των αντιλήψεων στον τρόπο που τα ίδια τα θύματα αντιλαμβάνονται τη σχέση τους με την πραγματικότητα τους.

Η διαδικασία ενοχοποίησης των θυμάτων των σύγχρονων οικονομικών αναδιατάξεων αποτελεί ουσιαστικό συστατικό στοιχείο της ίδιας της διαδικασίας κοινωνικού αποκλεισμού, εφόσον στερεί από τα άτομα που υφίστανται τον οικονομικό αποκλεισμό διά της ανεργίας τις βασικές προϋποθέσεις συλλογικής οργάνωσης και διατύπωσης των αιτημάτων με τη μορφή της διεκδίκησης των δικαιωμάτων. Αν το κοινωνικό σύνολο θεωρεί, πολύ δε περισσότερο αν το πιστεύει ο ίδιος, ότι για την ανεργία ευθύνεται ο ίδιος ο άνεργος, η διεκδίκηση των βασικών εργασιακών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων του είναι παραχρήμα υπονομευμένη, ενώ ταυτοχρόνως, ο ίδιος βαρύνεται με κοινωνικό στιγματισμό.

Η Κατάρρευση της Αστικής Τάξης

Παρά τη μη ισορροπημένη αναδιανομή των εισοδημάτων, αφού στη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών οι πλούσιοι γινόντουσαν πλουσιότεροι και οι φτωχοί φτωχότεροι, η μεσαία τάξη δεν αντιμετώπιζε σημαντικά προβλήματα. Οι λογαριασμοί πληρώνονταν, τα ταξίδια στην περίοδο των διακοπών ήταν ο κανόνας, η αγορά ενός σπιτιού ή ενός διαμερίσματος με τη βοήθεια ενός τραπεζικού δανείου ήταν εφικτή, ενώ η απόκτηση αυτοκινήτου ολοκλήρωνε την εικόνα μίας σχετικά εύπορης, άνετης ζωής.

Το κυριότερο όλων, οι προοπτικές για το μέλλον ήταν ευσίωνες, όπως επίσης οι ελπίδες για ένα καλύτερο βιοτικό επίπεδο –υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι θα εργαζόταν κανείς, όσο το δυνατόν περισσότερο. Φυσικά **η μεσαία τάξη, στην οποία βασιλευε το «αμερικανικό όνειρο» (American dream), δεν είχε ποτέ την ευκαιρία να αναρριχηθεί στα ανώτατα επίπεδα.** Εν τούτοις, αισθανόταν ότι θα μπορούσε, εάν προσπαθούσε αρκετά –γεγονός που ήταν σημαντικότερο από κάθε τι άλλο, αφού στήριζε και εξασφάλιζε την κοινωνική ειρήνη και συνοχή.

Μετά το ξέσπασμα της χρηματοπιστωτικής κρίσης όμως, η κατάσταση άλλαξε ραγδαία, ειδικά στην Ευρώπη. Παραδόξως δε, η ευθύνη αυτών των αλλαγών δεν βαρύνει την αστική τάξη, αλλά τα ανώτατα εισοδηματικά στρώματα, την ελίτ – η οποία φαίνεται πως έχει

ξεχάσει ότι, η εξασφάλιση του πολύ υψηλού βιοτικού της επιπέδου στηρίζεται στη μεσαία τάξη, την οποία ανόητα προσπαθεί να εξαφανίσει, λεηλατώντας και εξαθλιώνοντας την.

Αναλυτικότερα, οι δραστικές μειώσεις των μισθών, ο περιορισμός του κράτους προνοίας, η πολύ υψηλή φορολόγηση, οι μαζικές απολύσεις, η ανεργία, το κλείσιμο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και τόσα πολλά άλλα, τα οποία επιβάλλονται (καταρχήν) στις υπερχρεωμένες οικονομίες του Νότου, **οδηγούν χωρίς καμία αμφιβολία τη μεσαία τάξη προς τα κάτω** αφού οι υποθήκες και οι λογαριασμοί δεν μπορούν πλέον να πληρωθούν, τα αυτοκίνητα πωλούνται, η θέρμανση γίνεται αγαθό πολυτελείας και τα ταξίδια στις διακοπές είναι αδύνατον πια να πραγματοποιηθούν.

Ο καθοδικός σπειροειδής κύκλος της εξαθλίωσης λοιπόν, ο οποίος στο παρελθόν παρέσυρε μόνο αυτούς που δεν ήθελαν να δουλέψουν και να προσπαθήσουν για ένα καλύτερο αύριο, είναι σήμερα ο κανόνας για ένα πολύ μεγάλο μέρος του πληθυσμού.

Στα πλαίσια αυτά, φαίνεται πως θα είμαστε σύντομα αντιμέτωποι με μία καινούργια «πάλη των τάξεων», η οποία όμως αυτή τη φορά έχει ξεκινήσει από τις ανώτατες εισοδηματικές τάξεις οι οποίες, στην προσπάθεια τους να μεγαθύνουν ακόμη περισσότερο τα εισοδήματά τους, έχουν τοποθετήσει στο στόχαστρο τη μεσαία τάξη.

Το ίδιο συμβαίνει δυστυχώς και με τις πλουσιότερες χώρες του Βορά, οι οποίες στοχοποιούν ανόητα τα ελλειμματικά ευρωπαϊκά κράτη του Νότου - χωρίς να κατανοούν ότι, με αυτόν τον τρόπο κάποια στιγμή, αργά ή γρήγορα, το ηφαίστειο θα εκραγεί, με απίστευτα καταστροφικές συνέπειες για όλους.

Η μετανάστευση των νέων

Η μετανάστευση των νέων "φαντάζει" διέξοδο στην ανεργία.

Η υψηλή ανεργία την περίοδο που διανύουμε δείχνει την πόρτα εξόδου στους νέους, οι οποίοι είναι απογοητευμένοι από την χώρα τους. Ειδικότερα τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σημαντικό κύμα νέων μεταναστών που φεύγουν από την Ελλάδα για ένα καλύτερο μέλλον. Οι νέοι που δοκιμάζουν την τύχη τους στο εξωτερικό ανήκουν συνήθως στην κατηγορία των αποφοίτων με τα περισσότερα προσόντα (γλώσσες, μεταπτυχιακά κτλ.).

Πού όμως οφείλεται αυτό το τόσο έντονο στη χώρα μας φαινόμενο της νέας μετανάστευσης; Της μετανάστευσης, δηλαδή, των νέων πτυχιούχων, που είτε έχουν βρει κλειστές τις πόρτες της αγοράς εργασίας είτε η φύση της απασχόλησής τους δεν συνάδει με τις σπουδές τους ή με τα προσόντα τους. Οφείλεται κυρίως στους εξής λόγους:

- Στα **χαρακτηριστικά της αγοράς εργασίας**, όπως τη βρήκαν οι νέοι μετά την αποφοίτησή τους από τα πανεπιστήμια.

Την κατάσταση αυτήν την περιγράφουν οι νέοι άνθρωποι, με λόγια όπως: «το σύστημα στην Ελλάδα δεν ενθαρρύνει τους νέους», «δεν βρήκα δουλειά, γιατί δεν είχα γνωριμίες». Σύμφωνα με έρευνα, ο σημαντικότερος λόγος για την αναζήτηση εργασίας στο εξωτερικό είναι οι καλύτερες προοπτικές επαγγελματικής εξέλιξης, η αξιοκρατία στον εργασιακό χώρο, το ενδιαφέρον για την εργασία και η απόκτηση περισσότερων και εξειδικευμένων γνώσεων.

- Στην **διαφθορά και στην έλλειψη αξιοκρατίας** η οποία ωθεί τους νέους να στραφούν σε άλλες χώρες αναζητώντας ένα πιο δίκαιο επαγγελματικό μέλλον.
- Στην **ελλιπή δημιουργία νέων θέσεων εργασίας** από τις επιχειρήσεις.

Οι τελευταίες επενδύουν όλο και λιγότερο στην Ελλάδα. Πολλές επιχειρήσεις, αντίθετα, μεταφέρουν τα κεφάλαιά τους και επενδύουν στο εξωτερικό. Πολλές μάλιστα άρχισαν ή σκέφτονται να μεταφέρουν είτε την παραγωγή τους είτε ακόμα και την έδρα τους σε χώρες με λιγότερο δυσβάσταχτο φορολογικό περιβάλλον. Παράλληλα, η εισροή ξένων κεφαλαίων στην Ελλάδα είναι πολύ μικρή.

- Στην **αδυναμία πρόσβασης των νέων στην αγορά εργασίας**.

Στις διάφορες έρευνες που έχουν γίνει υπογραμμίζεται η ανυπαρξία εργασιακής εμπειρίας ως βασικής αιτίας που οι επιχειρήσεις δεν προσλαμβάνουν νέους. Τα προγράμματα πρακτικής άσκησης, απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, επαγγελματικής ειδίκευσης κ.λπ. δεν εμφανίζονται να έχουν την αποτελεσματικότητα και να εφοδιάζουν τους νέους με τα προσόντα που οι επιχειρήσεις απαιτούν.

Συμπέρασμα που προέκυψε από έρευνα είναι ότι επτά στους δέκα Έλληνες αποφοίτους επιθυμούν να φύγουν στο εξωτερικό για να εργαστούν, ενώ ένας στους δέκα ήδη ψάχνει για δουλειά σε άλλη χώρα ή προσπαθεί να συνεχίσει τις σπουδές του στο εξωτερικό για να αποκτήσει πρόσβαση σ' άλλες αγορές εργασίας.

Από εκείνους οι οποίοι δηλώνουν πρόθυμοι να εργαστούν στο εξωτερικό, το 66,4% δηλώνει ότι το κάνει για να έχει καλύτερη ποιότητα ζωής συνολικά, το 44,7% για να βρει μια καλή δουλειά και το 32,6% για να διασφαλίσει περισσότερη αξιοκρατία στην εξέλιξή του. Μάλιστα, το 60,7% δηλώνει ότι θα προτιμούσε μια θέση εργασίας με προοπτική καριέρας στο εξωτερικό παρά μια μόνιμη θέση εργασίας στον ιδιωτικό ή στον δημόσιο τομέα στην Ελλάδα. Ταυτόχρονα, η συντριπτική πλειονότητα εκείνων που δηλώνουν πρόθυμοι να

μεταναστεύσουν θέτει ως επιδιωκόμενο μισθό ένα ποσό της τάξεως των 1.500 ως 5.000 ευρώ.

Σύμφωνα με άλλη έρευνα που πραγματοποιήθηκε πρόσφατα από την Ερευνητική Μονάδα Περιφερειακής Ανάπτυξης και Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, οι χώρες πρώτης προτίμησης, είναι η Βρετανία με ποσοστό 31,7% και οι ΗΠΑ (28,7%), ενώ η Γερμανία έρχεται τρίτη στη σειρά προτίμησης (6,6%), με τέταρτη την Ελβετία.

Συνεπώς οι νέοι της Ελλάδας έχουν δίκιο να βλέπουν με απογοήτευση το μέλλον. Η διέξοδος λοιπόν είναι εκτός συνόρων; Μια πρώτη απάντηση -κυρίως από την οπτική γωνία του νέου πτυχιούχου που μάταια αναζητά εργασία στη χώρα του- είναι πως όντως η λύση είναι στο εξωτερικό. Εκεί όπου θα μπορεί να αναζητήσει τις ευκαιρίες που αναλογούν στις σπουδές και τα προσόντα του και όπου θα καταφέρει να αποκατασταθεί επαγγελματικά.

Η άποψη αυτή, αν και ακούγεται λογική από τους απογοητευμένους νέους, δεν αποτελεί, ωστόσο, την ορθότερη λύση για τη χώρα ως σύνολο, καθώς η φυγή πτυχιούχων και νέων στερεί από τη χώρα σημαντικό δυναμικό στο οποίο θα μπορούσε να στηριχτεί η οικονομική ανάκαμψη. Η Ελλάδα φτωχαίνει όχι μόνο λόγω των δημοσιονομικών ελλειμμάτων αλλά και επειδή οι κυρίαρχες πολιτικές επιλογές συμβάλλουν στην απαξίωση και τελικά στο διωγμό των παιδιών της, συχνά των πιο ικανών. Έτσι, χάνεται μία ακόμα ευκαιρία να μετακινηθεί η χώρα στην αλυσίδα παραγωγής της αξίας, ώστε να παράγει πιο σύνθετα προϊόντα και υπηρεσίες έντασης γνώσης ή τεχνολογίας.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ **ΑΝΕΡΓΙΑΣ**

1. Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Είναι γεγονός ότι η ανεργία συγκεντρώνεται κυρίως σε νέες ηλικίες. Σχεδόν ο ένας στους τρεις άνεργους εντοπίζεται σε αυτούς που έχουν ηλικία 20-24 ετών. Το φαινόμενο αυτό συνδέεται και με το περιεχόμενο της εκπαίδευσης που παρέχεται και της σύνδεσης της με την παραγωγική διαδικασία. Πρέπει να ληφθούν μέτρα που να διευκολύνουν την πρόσληψη νέων, όπως:

- Απαλλαγή κατά τα πρώτα έτη της πρόσληψης (δύο έτη) από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης
- Πρακτική εξάσκηση των νέων σε επιχειρήσεις με ελάχιστη αμοιβή
- Θέσπιση ειδικής σύμβασης περιορισμένου χρόνου εργασίας και κατάρτισης.
- Ενίσχυση της επιδότησης της απασχόλησης

Κάτι άλλο πολύ βασικό που πρέπει να βελτιωθεί στην χώρα μας είναι ο επαγγελματικός προσανατολισμός των νέων. Το μάθημα του ΣΕΠ (Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού) που γίνεται στα σχολεία δεν λειτουργεί όπως θα έπρεπε. Πολλοί νέοι, όταν τελικά φτάσουν στην ηλικία στην οποία πρέπει να διαλέξουν επάγγελμα, δεν ξέρουν ποιο επάγγελμα θα ήταν κατάλληλο για αυτούς με αποτέλεσμα να διαλέγουν ένα επάγγελμα το οποίο συνειδητοποιούν αργότερα στη ζωή τους πως δεν τους εκφράζει ή/και στο οποίο δεν είναι καλοί.

2. ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

Η Ελλάδα είναι η χώρα με το περισσότερο γέρικο πληθυσμό στα Βαλκάνια και η 5^η κατά σειρά μεταξύ των 27 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διάφοροι σημαντικοί λόγοι οδήγησαν τη χώρα στην γήρανση του πληθυσμού (μείωση της γεννητικότητας, αυξημένη μετανάστευση κ.α.) με τελικό αποτέλεσμα την προοδευτική αύξηση της

αναλογίας των ηλικιωμένων ατόμων στο σύνολο του πληθυσμού. Η ανεργία στην χώρα μας προέρχεται από την ανεπάρκεια προσλήψεων και την έλλειψη απολύσεων, πιο συγκεκριμένα απολύσεων των ηλικιωμένων εργαζομένων. Το φαινόμενο της μη απόλυσης των ηλικιωμένων σχετίζεται με τις ελληνικές αντιλήψεις και παραδόσεις ως προς την αντιμετώπιση τους καθώς και με την μορφή των ελληνικών επιχειρήσεων (οικογενειακού τύπου). Λόγω του ότι τα δημογραφικά στοιχεία δείχνουν ότι θα υπάρξει αύξηση του ποσοστού των ηλικιωμένων ατόμων στον πληθυσμό, θα πρέπει να δημιουργηθούν νέα μέτρα για να υπάρξουν στο μέλλον θέσεις εργασίας για τους νέους. Μέτρα που προτείνονται να ληφθούν είναι οι εξής :

- I. **Θέσπιση σχημάτων πρόωρης συνταξιοδότησης άνω των 55 ετών** (πρέπει να υπογραμμιστεί ότι πολλά κράτη μέλη έχουν προσφύγει σε πολιτικές τέτοιου είδους, αφενός για την προστασία του ηλικιωμένου εργατικού δυναμικού και αφετέρου για την ελευθέρωση θέσεων εργασίας).
- II. **Ασφαλιστική υποστήριξη** των ευρισκομένων στα πρόθυρα της συνταξιοδότησης ατόμων σε περιοχές σε κρίση, όπου η πρόσβαση στην απασχόληση είναι αδύνατη.

3. ΜΕΡΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Μία άλλη λύση που προτείνεται για να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο της ανεργίας είναι η μερική απασχόληση. Προτείνεται να υιοθετηθούν ως ελάχιστο όριο για την μερική απασχόληση οι 12 ώρες την εβδομάδα που πρακτικά σημαίνει τουλάχιστον 3 μέρες με 4ωρη απασχόληση. Με αυτό τον τρόπο ενισχύεται η απασχόληση και δίνεται η δυνατότητα αύξηση της παραγωγικότητας με την είσοδο νέων ανθρώπων στην επιχείρηση. Πρώτα όμως πρέπει να ληφθούν τα ακόλουθα μέτρα:

- Η κυβέρνηση και οι κοινωνικοί εταίροι πρέπει να φροντίσουν να απαλλαγεί η μερική απασχόληση από την προκατάληψη της υποδεέστερης μορφής εργασίας.
- Οι κοινωνικοί εταίροι πρέπει να φροντίσουν για τη διάδοση και την αποδοχή της μερικής απασχόλησης από εργοδότες σε εργαζόμενους με την προϋπόθεση της διατήρησης του εθελοντικού χαρακτήρα αυτής της μορφής εργασίας και της

εξασφάλισης της ίσης μεταχείρισης με τους εργαζόμενους με πλήρη απασχόληση.

- Τήρηση και δημοσιοποίηση καταστάσεων από τον ΟΑΕΔ, για τις ζητούμενες θέσεις μερικής απασχόλησης.

4. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΟΑΕΔ

Είναι φανερό ότι το σημερινό σύστημα κάλυψης της ανεργίας, του ελέγχου της αγοράς εργασίας και της επαγγελματικής κατάρτισης, που ασκείται από τον ΟΑΕΔ είναι απαρχαιωμένο και διαμορφώθηκε για να αντιμετωπίσει επίπεδα ανεργίας πολύ χαμηλά και μικρότερης διάρκειας, καθώς και προβλήματα εργασίας λιγότερο απαιτητικά από αυτά που διαμορφώνονται στην σημερινή πραγματικότητα, η οποία απαιτεί κατ'εξοχήν ευελιξία και γρήγορη πράξη. Χρειάζεται ριζική αναμόρφωση του υφιστάμενου συστήματος καθώς και των νομικών πλαισίων. Οι κατευθύνσεις που μπορούν να ακολουθηθούν είναι:

1. **Βελτίωση του ελέγχου της ανεργίας** και των προϋποθέσεων επιδότησης, ώστε να αντιμετωπιστούν οι καταστρατηγήσεις.
2. **Αμεσότερη απόδοση των εισφορών** οι οποίες καταβάλλονται για την αντιμετώπιση της ανεργίας.
3. **Διαμόρφωση δύο σταδίων/επιπέδων επιδομάτων ανεργίας**, ως εξής:
 - ο *Κύρια Επιδότηση* (επίδομα ανεργίας).

Αυξημένα ποσά επιδόματος για βραχύτερο χρόνο. Η χρηματοδότηση τους θα προέρχεται κυρίως από εργοδότες και εργαζόμενους ίσως και μέσα από τα πλαίσια της εισφοράς 0,36% για την ανεργία που αποφασίστηκε με συμφωνία των κοινωνικών εταίρων και πρόκειται να δρομολογηθεί η διαχείριση του.

- ο *Επικουρική Επιδότηση* (κοινωνικό επίδομα).

Χαμηλά ποσά επιδόματος για πολύ μακρύ χρόνο θα καταβάλλονται μετά την λήξη της τακτικής επιδότησης και θα χρησιμοποιούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Αντίστοιχες πρακτικές εφαρμόζονται και στις

άλλες χώρες της Ευρώπης. Οι πρώτοι έξι μήνες συνήθως πληρώνονται από λογαριασμό που προκύπτει από εισφορές εργαζομένων και εργοδοτών, ενώ μετά το πρώτο εξάμηνο η δαπάνη του επιδόματος ανεργίας βαρύνει τον Εθνικό Προϋπολογισμό του κράτους, αποτελώντας έτσι μια καθαρά κοινωνική παροχή και μέριμνα από πλευράς πολιτείας.

4. **Αναδιοργάνωση και δραστηριοποίηση των Γραφείων Ευρέσεων Εργασίας**, ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται με ταχύτητα στην προσφορά και ζήτηση εργασίας σε όλη την χώρα. Συγχρόνως θα πρέπει να επιτραπεί η λειτουργία ιδιωτικών φορέων ευρέσεως εργασίας με ορισμένες προϋποθέσεις.
5. **Συντονισμός και νέα προσέγγιση** για τη δημιουργία και λειτουργία **προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης** και επανακατάρτισης ανέργων και εργαζομένων, των οποίων η εξειδίκευση απαξιώνεται.
6. **Τροποποίηση στις αποφασιστικές αρμοδιότητες** και στην σύνθεση του Δ.Σ. του ΟΑΕΔ έτσι ώστε οι Κοινωνικοί Εταίροι να έχουν ισότιμη και ισομερή με το κράτος συμμετοχή.
7. Η συνολική αναμόρφωση του συστήματος, όπως εκφράζεται παραπάνω **πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο διαλόγου** μεταξύ φορέων και εκπροσώπων εργαζομένων και εργοδοτών, με στόχο την εκπόνηση κοινού πορίσματος το οποίο θα πρέπει να είναι υποχρεωτικό για τη Διοίκηση και να εφαρμοστεί μέσα σε τακτό χρονικό διάστημα.

5. ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Η αναντιστοιχία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης στην αγορά εργασίας θεωρείται ότι αποτελεί την αιτία της διαρθρωτικής ανεργίας. Η ενίσχυση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού θεωρείται βασικός παράγοντας περιορισμού των αναντιστοιχιών αυτών και κατ' επέκταση παράγοντας μείωσης της ανεργίας. Το φύλο, η ηλικία, το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και κυρίως η εκπαίδευση-κατάρτιση επιδρούν αποφασιστικά στην επαγγελματική κινητικότητα του εργατικού δυναμικού. Επίσης η έλλειψη υποδομής στην περιφέρεια και η έλλειψη κινήτρων επηρεάζουν την γεωγραφική κινητικότητα των εργαζομένων. Για την βελτίωση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού πρέπει να ληφθούν μέτρα που θα στοχεύουν στα ακόλουθα:

- **Ενίσχυση της γεωγραφικής κινητικότητας των εργαζομένων.**

Στην προκειμένη περίπτωση δεν αρκούν τα οικονομικά κίνητρα γεωγραφικής διακίνησης του εργατικού δυναμικού. Χρειάζεται μια οργανωμένη συνολική και ευέλικτη αντιμετώπιση του προβλήματος, όπως η καταγραφή των ζητούμενων ειδικοτήτων, των κενών θέσεων εργασίας σε όλη την περιφέρεια, συνεχής ροή πληροφόρησης των ενδιαφερομένων, ενίσχυση των προγραμμάτων κατάρτισης κ.ά.

- **Διευκόλυνση της επαγγελματικής κινητικότητας** των εργαζομένων μεταξύ τομέων της οικονομίας με κίνητρα και συγκεκριμένα προγράμματα κατάρτισης.
- **Περιορισμούς** της αναντιστοιχίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης ειδικοτήτων με καταγραφή της δεύτερης και ανάλογη προσαρμογή του εκπαιδευτικού προγράμματος, του συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης και ενίσχυση της συνεχιζόμενης κατάρτισης στις διαρκώς μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας.

6. ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οι δημόσιες επενδυτικές δαπάνες σε παραγωγικούς τομείς δεν θα πρέπει να μειωθούν. Απεναντίας, μάλιστα, επιβάλλεται να αυξηθούν, προκειμένου να δημιουργηθούν νέες επενδύσεις. Θα πρέπει να δοθούν νέες κατευθύνσεις στην οικονομία, συνυφασμένες με την καινοτομία, που θα έχουν στόχο την πραγματική οικονομία. Η χώρα πρέπει να γίνει πιο παραγωγική. Εκτός από τον τουρισμό και τη ναυτιλία, θα πρέπει να απανακάμψουν οι δύο βασικοί τομείς της οικονομίας, που είναι ο βιομηχανικός και ο αγροτικός τομέας. Θα πρέπει να υπάρξει επαναπροσδιορισμός της οικονομικής πολιτικής του κράτους, με κατεύθυνση την παρεμβατική οικονομία και με τη διοχέτευση του παραγόμενου πλούτου στην πραγματική οικονομία, με το σύστημα διευρυμένης αναπαραγωγής. Τέλος, θα πρέπει να δοθούν κίνητρα επαναπατρισμού των κεφαλαίων από το εξωτερικό.

Παγκόσμια Ανεργία – Ιστορική Εξέλιξη

Στο μακρινό παρελθόν ο όρος οικονομική κρίση σήμαινε ότι η οικονομική προσπάθεια των ανθρώπων ματαιώνονταν (π.χ. λόγω πολέμου) ή τα αγαθά που παρήγαγαν καταστρέφονταν ή χάνονταν (λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών ή λεηλασίας).

Μετά την ανάπτυξη της βιομηχανίας οικονομική κρίση σημαίνει ότι υπάρχει παραγωγή προϊόντων, αλλά δεν υπάρχει αντίστοιχη ζήτηση και όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται «το αγοραστικό κοινό δεν μπορεί να αγοράσει αγαθά» διότι δεν διαθέτει επαρκές εισόδημα. Συνέπεια της κρίσης για τις επιχειρήσεις να μειώνουν την παραγωγή. Αυτό σημαίνει ότι χρειάζονται λιγότερο προσωπικό, λιγότερες πρώτες ύλες, λιγότερα μεταφορικά. Άμεση συνέπεια είναι η αύξηση της ανεργίας, η μείωση της αγοραστικής δύναμης των ατόμων και η περαιτέρω μείωση της παραγωγής και τελικά ο φαύλος κύκλος να διευρύνεται και να συνεχίζεται, εκτός αν επινοηθούν άλλοι τρόποι εξόδου από τον κύκλο αυτό.

Η ανεργία δεν είναι σύγχρονο φαινόμενο.

Το 1797 η Μεγάλη Βρετανία γνωρίζει μια από τις μεγαλύτερες οικονομικές κρίσεις, εξαιτίας του πανικού που προκάλεσαν στους κατοίκους της οι πόλεμοι που προκλήθηκαν από τη Γαλλική Επανάσταση. Θεωρώντας ότι ο πόλεμος θα περάσει και στα εδάφη της Μ. Βρετανίας οι κάτοικοι της αρχίζουν να αποσύρουν τις καταθέσεις τους από τις Τράπεζες. Το μέγεθος της κρίσης έρχεται να το εντείνει και η απόφαση της Τράπεζας της Αγγλίας για παύση πληρωμών σε μετρητά. Η κρίση επηρέασε και, ένα από τους μεγαλύτερους πιστωτές της Μ. Βρετανίας, τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (ΗΠΑ). Ο κύκλος της ολοκληρώθηκε μετά από 6 περίπου έτη.

Η πρώτη πραγματική κρίση προερχόμενη από κερδοσκοπικές επενδύσεις στα ακίνητα και τη δημιουργία υπεραξιών, παρατηρείται το 1837 στις ΗΠΑ. Την κρίση αυτή ακολουθεί πανικός. Τα επόμενα πέντε χρόνια διαδέχεται οικονομική ύφεση, αδυναμία πληρωμής των Τραπεζών με χρήμα και μεγάλο ποσοστό ανεργίας. Η οικονομική ύφεση και η ανεργία στην Πορτογαλία συνέχισαν την ανοδική πορεία τους και κατά το τρίτο τρίμηνο, καθώς η χώρα βρίσκεται υπό καθεστώς διεθνούς δανειακής δέσμευσης και είναι αναγκασμένη να επιβάλλει μία πολιτική δημοσιονομικής λιτότητας. Ο δείκτης της ανεργίας έφθασε στο 15,8%, το υψηλότερο επίπεδο στην Ιστορία της χώρας, από 15% κατά το δεύτερο τρίμηνο και 12,4% πριν από έναν χρόνο.

Το 1843 η Ελλάδα έπρεπε να καταβάλλει στις τράπεζες της Ευρώπης τα τοκοχρεολύσια παλιότερων δανείων που είχε πάρει. Επειδή αδυνατούσε οι τότε προστάτιδες δυνάμεις κατέληξαν σε καταδικαστικό πρωτόκολλο απαιτώντας την εξόφληση του χρέους. Έτσι η Ελλάδα αναγκάστηκε να πάρει μέτρα λιτότητας για να εξοικονομήσει το τότε μεγάλο ποσό των 3,6 εκατομμυρίων δραχμών. Μερικά από τα μέτρα που έλαβε ήταν η απόλυση του 1/3 των δημοσίων υπαλλήλων, η μείωση κατά 20% των μισθών, αύξηση του φόρου εισοδήματος, μείωση των δαπανών, κατάργηση των υγειονομικών υπηρεσιών, με αποτέλεσμα την εκτίναξη της ανεργίας σε πολύ υψηλά επίπεδα και την εξαθλίωση του πληθυσμού. Η χώρα φαλίσισε τελικά μετά από 50 χρόνια με το «δυστυχώς επτωχέυσαμεν» του Χαρίλαου Τρικούπη το 1893

Η μεγάλη παγκόσμια οικονομική κρίση του 1929-33 άρχισε κάποια «Μαύρη Τετάρτη» από το χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης λόγω της μαζικής πώλησης από τους επενδυτές των μετοχών των αμερικανικών επιχειρήσεων, λόγω της μείωσης των εισαγομένων αμερικανικών προϊόντων από τους Ευρωπαίους, εξαιτίας της βελτίωσης της οικονομίας των Ευρωπαίων μετά τη λήξη του Α' Παγκοσμίου πολέμου. Άμεση συνέπεια ήταν η μείωση της κερδοφορίας / βιωσιμότητας των επιχειρήσεων και κατρακύλισμα της αξίας των μετοχών τους. Οι συνέπειες της ήταν διαφορετικές από χώρα σε χώρα.(π.χ. στη Γερμανία διευκολύνθηκε η άνοδος του ναζισμού και πυρετώδης ανάπτυξη της πολεμικής βιομηχανίας. Στις Η.Π.Α με την αλλαγή του οικονομικού μοντέλου(προγράμματα για μεγάλα δημόσια έργα, κρατική βοήθεια στους αγρότες, ειδική βοήθεια στους ανέργους). Σε άλλες χώρες προκλήθηκαν κυβερνητικές αλλαγές με επικράτηση επιθετικών εξωτερικών πολιτικών και τελικό αποκορύφωμα την έναρξη του Β' παγκοσμίου πολέμου με τις γνωστές σε όλους καταστροφικές του συνέπειες

Η παγκόσμια ανεργία βρίσκεται σήμερα στο υψηλότερο επίπεδο που βρέθηκε ποτέ, ξεπερνώντας το όριο των 200 εκατομμυρίων ανέργων. Μεγαλώνει ο κίνδυνος πρόκλησης κοινωνικών ταραχών. Οι κυβερνήσεις πρέπει να δράσουν για να επιτρέψουν τη δημιουργία θέσεων εργασίας, υποστηρίζοντας κυρίως τις επενδύσεις μέσω μιας μεταρρύθμισης του χρηματοπιστωτικού συστήματος και «συσχετίζοντας στενότερα μισθούς και παραγωγικότητα». Η ανεργία των νέων θα αυξηθεί σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς η κρίση στην Ευρώπη πλήττει πλέον και τις αναπτυσσόμενες χώρες ενώ και άλλοι αποθαρρυσμένοι νέοι σταματούν να αναζητούν απασχόληση. Σύμφωνα με τον Οργανισμό, το ποσοστό των ανέργων μεταξύ των ανθρώπων κάτω των 25 ετών παγκοσμίως αναμένεται να αυξηθεί στο 12,9% ως το 2017, καταγράφοντας αύξηση περίπου 0,2% από το ποσοστό που προβλέπεται για φέτος. Το απόλυτο ρεκόρ των 199 εκατομμυρίων θα σπάσει ο αριθμός των ανέργων το 2013, ξεπερνώντας τα 202 εκατομμύρια

ανθρώπους σε όλο τον κόσμο, όπως εκτιμά η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας στην ετήσια έκθεσή της για τις παγκόσμιες τάσεις της απασχόλησης που δόθηκε στη δημοσιότητα στη Γενεύη. Οι προβλέψεις για το μέλλον εξακολουθούν να είναι δυσοίωνες: «Παρά μια μέτρια ανάκαμψη της αύξησης της παραγωγής», που αναμένεται τα δύο επόμενα χρόνια, «το ποσοστό της ανεργίας αναμένεται ότι θα αυξηθεί και πάλι και ο αριθμός των ανέργων στον κόσμο θα αυξηθεί κατά 5,1 εκατομμύρια το 2013 για να υπερβεί τα 202 εκατομμύρια και κατά 3 εκατομμύρια επιπλέον το 2014», εκτιμούν οι εμπειρογνώμονες της ΔΟΕ.

Η ανεργία στην Ευρώπη

Τα στοιχεία για την ευρωπαϊκή ανεργία, που ανακοινώνονται συνεχώς, καταγράφουν με απόλυτη σαφήνεια το πρόβλημα της ελλιπούς απασχόλησης, το οποίο, αν και είναι απειλητικό για το μεγαλύτερο μέρος της Ευρωζώνης.

Με πάνω από 17 εκατομμύρια ανέργους, η ανεργία στην Ευρωζώνη ανεβαίνει στα υψηλότερα επίπεδα από τότε που δημιουργήθηκε στην πράξη η νομισματική ένωση της Ευρώπης, με πικρή ελληνική πρωτιά.

Η Ελλάδα κατέχει τη θλιβερή πρωτιά στα ποσοστά ανεργίας με 26,8% στο γενικό πληθυσμό, μεταξύ των γυναικών 30,1% και των νέων 57,6%. Οι τελευταίοι είναι και τα μεγαλύτερα θύματα της οικονομικής κρίσης σε όλη την Ευρωζώνη, σύμφωνα με νέα έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο κίνδυνος της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού για τους νέους αυξήθηκε στην Ισπανία κατά 6 - 7%, στη Δανία, την Εσθονία, την Ιρλανδία, τη Λιθουανία και τη Μάλτα από 8% - 12% και στη Βουλγαρία και τη Λετονία κατά 17%.

Σύμφωνα με την ίδια έκθεση, η μακροχρόνια ανεργία αναδεικνύεται σε μια από τις σημαντικότερες «πληγές» της οικονομικής κρίσης. Όπως υπογραμμίζεται, το 80% των ανέργων στην Ελλάδα και τη Σλοβακία παραμένει στο ίδιο καθεστώς μετά από δωδεκάμηνη αναζήτηση εργασίας, ενώ μόλις το 10% εξ αυτών καταφέρνει να βρει απασχόληση. Εξάλλου, με την εκδήλωση της οικονομικής κρίσης παρατηρήθηκαν σημαντικές μειώσεις στους πραγματικούς μισθούς, με μεγαλύτερες εκείνες στην Ελλάδα (-12%) και τα κράτη της Βαλτικής (Λιθουανία -12,7%, Εσθονία -11,7%, Λετονία -10,5%).

Η Eurostat ανακοίνωσε ότι τον Νοέμβριο του 2012, το ποσοστό ανεργίας στην Ευρωζώνη κατέγραψε νέο θλιβερό ρεκόρ (11,8% από 11,7% τον Οκτώβριο), με το ποσοστό μεταξύ των νέων να φτάνει το 24,4%. Το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Ισπανία (26,6%), αλλά δεν αποκλείεται να την προσπεράσει η Ελλάδα, όπου το ποσοστό ήταν στο 26% τον Σεπτέμβριο (τελευταίος μήνας για τον οποίο υπάρχουν στοιχεία τότε η Ισπανία είχε 25,9%) και αυξάνεται με δραματικούς ρυθμούς (+0,7 μονάδες σε σχέση με τον Αύγουστο και +7,1% σε δωδεκάμηνη βάση).

Υψηλά είναι τα ποσοστά στις άλλες μνημονιακές οικονομίες (Πορτογαλία 16,3%, Ιρλανδία 14,6%, Κύπρος 14%) καθώς και στη Σλοβακία (14,5%), ενώ τα χαμηλότερα εμφανίζουν στην Αυστρία (4,5%), το Λουξεμβούργο (5,1%) και τη Γερμανία (5,4%). Για το σύνολο της Ε.Ε. το ποσοστό παρέμεινε στο 10,7%, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στη Λιθουανία (12,5%) και τη Βουλγαρία (12,4%) και αξιοπρόσεκτη να είναι η αύξηση που καταγράφηκε τον Νοέμβριο στη Σουηδία (8,1% από 7,7% τον Οκτώβριο).

Ειδικότερα για την ανεργία των νέων τον Ιανουάριο του 2013 η ΕΕ κατέγραψε 5,7 εκατομμύρια άνεργους νέους (κάτω των 25 ετών), ποσοστό που αντιστοιχεί στο 23,6% των οικονομικά ενεργών νέων και ουσιαστικά είναι 2,5 φορές υψηλότερη από το μέσο όρο του συνόλου του ενεργού πληθυσμού.

Είναι πολύ συγκεκριμένη η επιστημονική παραδοχή ότι ακόμη και στην έναρξη της διαδικασίας ανάκαμψης της οικονομίας, η απασχόληση θα είναι το τελευταίο στη σειρά πεδίο όπου θα καταγραφούν σημάδια βελτίωσης. Η Ευρώπη ανησυχεί γιατί το χάσμα μεταξύ των χωρών-μελών μεγαλώνει αντί να συρρικνώνεται. Όμως στην πράξη, πέρα από την αποσπασματική αντιμετώπιση, δεν υπάρχει ουσιαστικό πρόγραμμα που θα μπορούσε να δώσει ώθηση στην απασχόληση, δεδομένου ότι οι εθνικές δημόσιες δαπάνες είναι καλά κλειδωμένες από τα προγράμματα λιτότητας.

Προφανώς, λοιπόν, χρειάζεται μεγαλύτερη αποφασιστικότητα και ευρηματικότητα για να σπάσει ο φαύλος κύκλος της ανεργίας. Αλλιώς το μόνο που θα μπορούμε να κάνουμε είναι να καταμετρούμε τις απώλειες και να περιμένουμε τις επερχόμενες ολέθριες συνέπειές τους.

Συμπέρασμα

Συνοψίζοντας τα παραπάνω συμπεραίνουμε πως η ανεργία είναι μάστιγα στη σημερινή κοινωνία με κύρια θύματά της τους νέους. Με το σοβαρότερο είδος ανεργίας, την κυκλική ανεργία, να έχει τα αίτια της στην ανεπαρκή ζήτηση εργασίας ξεκινώντας έτσι ένα φαύλο κύκλο αφού οι επιχειρήσεις κάνουν απολύσεις μειώνοντας ακόμα περισσότερο την ζήτηση εργασίας, το πρόβλημα συνεχώς διογκώνεται. Η νομισματική πολιτική και η μεγάλη προσφορά εργατικών χεριών ανήκουν στα κυριότερα αίτια. Ειδικότερα στη χώρα μας το εκπαιδευτικό σύστημα σε συνδυασμό με την έλλειψη δευτερογενούς τομέα παραγωγής επιδεινώνουν το φαινόμενο. Αυτή η δύσκολη συγκυρία έχει σημαντικές επιπτώσεις όχι μόνο στον οικονομικό και πολιτικό τομέα των κρατών, αλλά και στην ψυχολογία των ανθρώπων δημιουργώντας κοινωνικό αποκλεισμό και οδηγώντας τους στη μιζέρια, στην εξαθλίωση και σε πράξεις απελπισίας. Όπως βλέπουμε αυτή η κατάσταση είναι βαθιά ριζωμένη στην κοινωνία μας και είναι εξαιρετικά δύσκολο να εξαλειφθεί.

Για να αντιμετωπιστεί αυτό το φαινόμενο θα πρέπει η Ελληνική πολιτεία, σε συνεργασία με τις κυβερνήσεις όλων των υπόλοιπων κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης να προχωρήσει αποφασιστικά σε αλλαγές και να πάρει αναπτυξιακά μέτρα. Θα πρέπει να δοθούν κίνητρα επαναπατριsmού των κεφαλαίων από το εξωτερικό, να δημιουργηθεί μια νέα δημοσιονομική πολιτική!

Είναι ευκαιρία να ξαναχτίσουμε την οικονομία της χώρας μας και να βάλουμε τις βάσεις για μία μακρόχρονη ανάπτυξη με τη σωστή δομή, προκειμένου να βγει οριστικά από την οικονομική κρίση, δίνοντας όραμα και μέλλον στη νέα γενιά.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Στην εκπόνηση της ερευνητικής εργασίας συμμετείχαν κατά αλφαβητική σειρά οι κάτωθι μαθητές της Α΄ Λυκείου του 4^{ου} ΓΕΛ Αγ. Παρασκευής:

1. Γεώργιος Ρομπόλης
2. Ρούσσης Κωνσταντίνος
3. Σαρλής Αλέξανδρος

4. Σαρλής Στέφανος
5. Σιώπκας Θεοφάνης
6. Σταθουλόπουλος Λυκούργος
7. Στάϊκου Δήμητρα
8. Στεφανίδου Μαρίνα
9. Στύλλα Μαριγκλέν
10. Συργκάνης Ευάγγελος
11. Τοτόση Χριστίνα
12. Τραντάς Νικόλαος
13. Τρίκης Χρήστος
14. Τριπολιτσιώτης Νικόλαος
15. Τσακνή Αναστασία
16. Τσαλίκη Ελευθερία
17. Τσανούλας Γεώργιος
18. Τσεπελίδης Γεώργιος
19. Τσιμπουρλάς Ιάσων
20. Φιλιππάκης Αθανάσιος
21. Φίλου Άννα
22. Χαρατσάρη Ευαγγελία
23. Χιώτη Καλλιόπη
24. Χριστοφιλόπουλος Γεώργιος

Υπεύθυνος Εκπαιδευτικός της ερευνητικής εργασίας

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΪΝΑΤΖΗΣ (ΠΕ09)

